

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3471 ff.).

Formanden (Sofus Høgsbro): Jeg skal, idet jeg sætter Sagen under Forhandling, bemærke, at jeg, da denne Sag staar i nøje Forbindelse med den næste paa Dagsordenen opførte Sag, ikke vil lægge Hindring i Vejen for, at man ved Omtalen af denne Sag ogsaa kommer ind paa den følgende.

Rogtmand: Den Sag, hvis Behandling vi nu paabejgnde, er uden Tvivl en af de største, Rigsdagen i lange Tider har haft fat paa og i lange Tider vil komme til at beskæftige sig med. Det er jo en Sag, som særlig griber ind i saa mange store økonomiske Interesser, at der ikke er nogen Statsborger — større eller mindre — uden at det paa en eller anden Maade kommer til at berøre ham og hans økonomiske Forhold og det tilmed i en ret betydelig Grad. Det er jo nemlig saa, at det ikke blot her drejer sig om en saadan Sum, som de indirekte Skatter udgøre, en rund Sum af 34 — 35 Mill. Kr., som der bliver Tale om at lægge til eller trække fra, fordele og forskyde under mange forskellige Former, men desforuden er der endda et andet Beløb, der ogsaa vil paavirkes af Behandlingen af denne Sag. Det er den Beskyttelsesafgift, som oppebæres af alle industrielle Virksomheder, som ved Toldloven ere beskyttede her i Landet. Denne Sum kan opgøres meget forskelligt i Penge; men jeg tror dog, at alle maa være enige om, at den løber op til en hel Del Millioner, og den vil ogsaa paavirkes ved Anføttelsen af Tolden. Der kommer vi op paa store Beløb; ingen vil tvivle om, at det er Beløb, som gaa op i nogle og fyrrethve Millioner, som kunne forskydes ved Behandlingen af de denne Sag vedrørende Spørgsmaal. Det er derfor ret naturligt, at det alle Vegne, hvor dette Spørgsmaal rejses, ret ofte kommer til meget hidtidig Kamp mellem Samfundsindivider og Samfundsklasser, der alle have Jølelsen af, at de ere berørte og væsentlig berørte af, hvorledes denne Sag former sig og lægges til Rette, og det er derfor naturligt, at den bringer Interessekampen op, endogsaa ofte under meget skarpe Former.

Naar jeg nu ved Begyndelsen af denne Behandling skulde tænke mig Udfigterne for Løsningen af dette store og vigtige Spørgsmaal, vil jeg for mit eget Vedkommende sige, at Udfigterne ikke synes mig at se meget lyse ud. Det ligger ikke alene i, at det overhovedet er et saa vanskeligt Spørgsmaal i

og for sig, et til alle Sider saa tilspidset Spørgsmaal. Det ligger heller ikke alene dert, at det har vist sig, at det Forsøg, der er blevet anstillet af en Kommission, der har været nedsat af Regeringen, men dog efter Overenskomst med dette Ting, ikke er lykkes, idet man i Kommissionen ikke har kunnet samle Enighed om en Løsning af Toldspørgsmaalet gennem Offervillighed fra alle Sider, hvad der selvfølgelig maatte til. Nej, Grunden til, at Udfigterne for Toldloven forekomme mig særlig smaa, ser jeg i det Standpunkt, den høje Regering og den højtærede Finansminister have valgt i denne Sag. Finansministeren har nemlig stillet sig resolut og bestemt paa det saakaldte Fler-tals Standpunkt. Ja, det er jo det virkelige Fler-tals Standpunkt; men jeg skal dog siden komme ind paa, hvorledes dette Fler-tal er kommet til Stede. Det er det Fler-tal, som repræsenterer Landstingets Interesser, de konservative Interesser her i Landet, paa hvis Standpunkt Finansministeren absolut og resolut har stillet sig. Naar Ministeren har gjort dette, er det ikke slet, fordi det i dette Ministerium er et absolut Princip, at man, naar man faar en Kommissionsbetænkning, skal stille sig paa Fler-tallets Standpunkt. Det var jo et Princip, et Ministerium kunde vælge, at det, naar der i en Kommission, som det har nedsat efter sit Støn, saaledes som det finder passende for Djemedet, har dannet sig et Fler-tal, siger: der begynde vi. Men det er ikke Grunden her, vi have jo ret nylig oplevet, at ganske vist ikke den samme Minister, men dog en Minister af samme Kabinet — og jeg maa dog formode, at den Slags Planer lægges i Samråd mellem de forskellige Jagministre — har valgt den modsatte Fremgangsmaade. Da Landholkommissionens Forslag kom, valgte Landbrugsministeren den Vej at stille sig paa Mindretallets Standpunkt. For Princippet's Skyld var det altsaa slet ikke nødvendigt at vælge Fler-tallets Standpunkt. Det er ikke et Princip, det er flaaet fast af Kabinettet, at man overhovedet, naar der er skabt et Fler-tal i Kommissionen, maa støtte sig til dette og tage Udgangspunktet for den øvrige Behandling paa det af Fler-tallet givne Grundlag. Nej, det ser snarere ud til, at Regeringens Stilling tværtimod er den, at indtage det mest konservative Standpunkt, som overhovedet kan finde Talsmænd i en af Regeringen nedsat Kommission. Det er nemlig det, der er slet i begge Tilfælde i de store Kommissioner, hvis Arbejder foreligge i Aar til Rigsdagens videre Behandling. Denne Regering har jo ellers i al Almindelighed bestandig udtalt, at den vilde